

dare novo Moyse nostro, in terram pacis et securitatis.

11. Cumque jam facti fuissent proximi Corbeizæ, præmittentes nuntios mandaverunt fratribus suis, ut scrinio sancti Adalardi mature occurrerent cum brachio ejusdem confessoris. Illico gaudium novum adhuc recenti gaudio superadditur: classica pulsantur: ecclesia tapetibus et palliis adornatur; accensis etiam luminaribus plurimis illuminatur: denique facta populi conventu, festiva processio orditur, et cum brachio sancti Adalardi præcedentibus cereis et crucibus obviam proceditur. Tunc filii Israel quasi arcam Domini de Philistæis reductam suscipientes, in tabernaculo Dei referebant: et cum David in voce exsultationis et confessionis psallentes præcedebant, variis musicorum instrumentorum generibus ad augendam lætitiæ circumquaque sonantibus.

12. Ecce autem quidam claudus ad portam templi jacebat, ita utroque pede contractus, ut plantæ pedum ejus (quod erat in visu mirabile) retro hærerent navibus. Venerat autem ibi reptando in quantum poterat manibus et genibus, non solum ut alimoniam peteret ab introeuntibus, sed ut sanctum Adalardum rogaret suis adesse doloribus. Qui cum feretrum sancti præcedente longo processione ordine vidisset inferri, in quantum ipsa agritudo patiebatur, clamare cœpit, ut sui miseretur. Sanctus vero Adalardus, more beati Petri, aurum vel argentum illi non dedit, sed quod melius erat, divina concedente gratia, illi tribuit. Nam mirum in modum statim videres nervos prius contractos extendi, cutem dirumpi, sanguinem manare, pedes cruraque ad naturalem locum redire; illum autem præ nimis angustiis fatigari, ita ut pene videretur deficere. Tandem in suis erectus pedibus, jam nullius egens adminiculo ad feretrum sancti accessit. O laudandum Dei donum! o prædicandum sancti meritum! Præsentia corporis ejus aberat, et tanta in vase corporis ejus ostendere potuit, qui per umbram corporis sancti Petri ægrotos sanare valuit. Tunc qui sanatus fuerat feretrum prosequens et bajulus gratias referebat Domino, imi-

tans illum evangelicum leprosum, qui reversus laudem dedit Deo? Cum tanto gaudio illis in sinu matris ecclesiæ receptis, de thesauro conscientiarum proferentes sacrificium spei et fidei, quæ in arcu cordis accenderat fervor charitatis, hymnum *Te Deum laudamus* cantaverunt coram altario divinæ majestatis.

CAP. VII. De repositione sanctarum reliquiarum in scrinio.

13. Denique ascendentes gradus pulpiti, qui de valle plorationis per gradus virtutum ascenderant in montem exsultationis, populis infimis jacentibus nec ad altiora conscendere valentibus, coudescenderunt propinatione salutiferi sermonis rei gestæ temporique præsentis respondeatis. Nec siluerunt ad confirmationem sui sermonis quæ in via accidissent eis, quanta Domini gratia in omnibus adfuisset illis, quantisque sibi dilectum confessorem declarasset miraculis. Et ne aliquis eorum dubius existeret sanctum Adalardum esse relatum, reliquias ejusdem de secretario, ubi ante repositæ fuerant, præsentari fecerunt. Quas quidem in conspectu populi adstantis extulerunt, ipsasque, ut credi decet, antiquo ebore lucidiores, visuque pro sui raritate delectabiles, conspectibus omnium astantium cernendas præbuerunt. Postquam autem præsentia sancti remota est ab illis omnis nubes dubitationis, eum honorifice reposuerunt in eodem scrinio, quod paulo ante relatum fuerat cum gaudio.

14. Quo rite peracto, secus sanctum Gentianum martyrii rosa in domo Dei vernantem collocaverunt S. Adalardum, castitatis lilio ante Deum florentem. Felix aula, quæ tantis sustentatur columnis! felix ecclesia, quæ tantis illuminatur lucernis! ut taceamus cæteros, quorum præsentia feliciter ipsa floruit Ecclesia, istis tutoribus protegatur contra ventorum flatus, et tempestatum fulmina. Istis enim illuminantibus, repelluntur ab ea tenebrarum caliginæ et mærorum nubila. Istos itaque honoremus, istos veneremur in terris, ut nostri memores esse dignentur in cœlis.

S. GERALDI ABBATIS

CHARTA

De precibus pro fratribus suæ congregationis et aliis sibi confederatis faciendis.

(Circa annum 1091.)

(Dom MARTEN., *Thesaurus Anecd.*, tom. I, col. 255 ex Sylvæ-Majoris chartario seu ex Necrologio.)

Cognoscant omnes, tam præsentibus quam subsequenti, quia ego Geraldus Sanctæ Mariæ Sylvæ Majoris abbas, quamvis indignus, utilitati vivorum et mortuorum consulens, communi totius congregationis consilio stabilivi, et, ut in æternum maneat, literis mandari præcepi, quod si quis nostræ congregationis decesserit a sæculo, nobiscumque sepultus fuerit, usque ad annum panis et vinum pauperibus pro eo tribuatur, et usque ad triginta dies ab omnibus missæ et vigiliæ mortuorum communiter celebra-

buntur; ita autem ut priores septem missæ et vigiliæ solemniter, pulsatis signis omnibus, persolvantur. Sacerdotum unusquisque septem missas perorabit; qui sacerdos non est, tria psalteria; qui ad psalterium nondum pervenit, usque ad dies triginta septem psalmos quotidie cantabit; qui autem nescit, septem quotidie *Miserere*; qui vero nec *Miserere*, septies similiter *Pater noster*. Quod si infra duos dies, vel quatuor, vel etiam amplius, aliter decesserit, insimul utrisque positus, quod uni in principio

minuetur, finito alterius officio, restituetur. Omnis autem congregatio primis septem diebus ante altare post capitulum psalmos prostrata cantabit. Si vero in cella, quæ a monasterio longe sit, aliquis obierit, totum pro eo quod pro præsentibus persolvatur, excepto quod panis et vinum in cella ubi obierit, usque ad annum, sicut jam dictum est, in eleemosyna constituetur.

De congregationibus autem quæ nobiscum societatem acceperunt, vel accepturæ sunt, si quis obierit, ad nosque nuntius pervenerit, septem missas, totidemque vigiliis persolvemus communiter; tres autem vigiliis primas cum lectionibus novem, signis omnibus pulsatis; reliquas vero quatuor cum tribus: ita tamen quod ipso die quo nuntius advenerit, post capitulum, signis sonantibus, psalmus *Verba mea* pro eo cantetur; et qui sacerdos fuerit missam orabit; cæteri vero psalterium unum; qui nescit psalterium, psalmos septem; qui nec septem psalmos, *Miserere septies*; qui vero nec *Miserere, septies Pater noster*. Congregationes autem nostræ societatis hæc sunt: congregatio sancti Sicarii de Branstoma, sancti Florentii de Salmurio, congregatio sanctæ Fidis de Conchis.

Hoc est fœdus indissolubile Majoris Monasterii, Sylvæque Majoris cœnobiolorum, videlicet ut fratribus utriusque monasterii utrumque capitulum et omne benefactum spirituale et corporale sit utrimque omnibus commune, et omnis per omnia societas. Pro fratribus vero defunctis semel in anno plenariam vigiliam et missam festivam celebramus, et breve accepto, mox finito capitulo, *Verba mea*, cum appendiciis suis, pro absolutione fratrum qui recitati fuerint, pulsatis signis, persolvemus.

Notum sit omnibus, tam præsentibus quam futuris, quod dominus Odo abbas Sancti Johannis Angeriaci venit in capitulo Sanctæ Mariæ Sylvæ-Majoris, et consilio domni Geraldii abbatis, et omnium fratrum, pro defunctis fratribus statuerunt invicem, ut ipsa die qua brevis ipsius veniret, pulsatis omnibus signis, plenissima vigilia oraretur, in crastino similiter missa plenissime, et usque ad dies septem similiter; sed signis non pulsatis, psalmus *Verba*

post capitulum; quo die panis et vini præbenda pro eo dabitur. Pro abbatibus autem utriusque congregationis, quantum pro fratre ejusdem loci sit, in æternum constituerunt. Hoc ipsum sit pro congregatione sancti Benedicti Nantolii. Hoc ipsum agitur pro congregatione Lucionensi, et pro abbatibus tricenarium, et sanctæ Mariæ de Pampilona canonicorum, et sancti Michaelis de Eremo, et sancti Maurini de Agenno, et canonicorum sancti Romani de Blavia; similiter agimus pro monachis sanctæ Mariæ Dolensis, et sancti Vincentii Laudunensis, et sancti Petri Ferrariensis ecclesiæ, et pro abbatibus tricenarium complebitur, tam in missis, quam in vigiliis, et scribentur in martyrologio, ut semper agatur anniversaria commemoratio pro eis; et sanctæ Crucis de *Kimperlé*, et sancti Salvatoris Karrofi, sed pro Karrosensibus plus agitur; triginta diebus singulis horis psalmus *Voce mea*, ad psalmos familiares, et post matutinos, *Verba mea*. Similiter agitur pro congregatione sancti Petri Malliacensis, et pro abbatibus Malliacensibus triginta diebus præbenda dabitur, et omnes fratres ipsius loci in martyrologio nostro scribantur. Pro monachis sancti Pauli Commeriacensis, breve accepto, post capitulum signis sonantibus, facimus absolutionem, et per septem dies septem officia plena cum totidem missis, et per triginta dies *Verba mea* et *Voce mea*. Similiter agimus pro congregatione Usercensi, et pro fratribus Generensis monasterii, et pro monachis sancti Lanomari Blesis, et die quo breve recitatum fuerit, præbenda panis et vini, et sancti Petri Carnotensis, et sanctæ Mariæ Guistrensis, et sancti Stephani de Beania; pro clericis sancti Martini de Ruricicente tres vigiliis et tres missas; prima tamen die, pulsatis signis, hoc idem agimus pro sororibus sanctæ Mariæ Suessionensis; similiter agimus pro monachis sancti Petri Solemniacensis, pro monachis sancti Martini de Campis, post capitulum, absolutionem, et unam plenam vigiliam, et unam missam. Pro congregatione Exiensis cœnobii septem missas cum vigiliis, et præbenda ipso die quo brevis in capitulo recitabitur. Hoc idem sit pro canonicis sancti Stephani Agennensis sedis.

APPENDIX AD S. GERALDUM.

COMMEMORATIONES

A SYLVÆ-MAJORIS MONACHIS PRO ALIARUM ECCLESiarUM ALUMNIS FIERI SOLITÆ.

(MARTEN., *Thesaur.*, *Anecd.* I, 257, ex Necrologio Sylvæ-Majoris.)

Primo Januarii, fratrum et parentum defunctorum commemoratio.

1. Canonicorum Sanctæ Crucis Aurelianensis missa plena et vigilia. 16 Januarii.